

ПРОМІЖНА ПІДСУМКОВА РОБОТА

8 клас

Загальна інструкція щодо виконання роботи

Час виконання: 45 хвилин

Кількість завдань: 7

Максимальна кількість балів: 31 (сирий)

Підсумкова робота містить 7 завдань, що стосуються козацької України наприкінці 50-х років XVII ст.

Правила виконання завдань:

Завдання 1 - завдання з вибором ОДНІЄЇ правильної відповіді з чотирьох запропонованих варіантів (А, Б, В, Г). Підкресліть літеру біля правильної, на вашу думку, відповіді. (1 бал)

Завдання 2 - завдання на встановлення відповідності між подіями та їх наслідками. Заповніть ланцюжок: А-, Б-, В-, Г-. (2 бали)

Завдання 3 - завдання з короткою відповіддю, прочитайте історичне джерело і виконайте два кроки: виписати три цитати та додати до кожного емодзі та пояснення (1 речення). Оформлення у вигляді “історичного чату”. (3 бали)

Завдання 4 - завдання з відкритою відповіддю, прочитайте історичне твердження та дайте відповіді на три поставлені питання. (3 бали)

Завдання 5 - завдання комбіноване: виберіть дві правильні причини з переліку та наведіть два наслідки з поясненням (2-3 речення на кожен). (4 бали)

Завдання 6 - завдання з розгорнутою відповіддю, запропонуйте своє розв'язання історичної проблеми, наведіть 3-4 причини та спрогнозуйте наслідки. Обсяг відповіді — 6-8 речень. (4 бали)

Завдання 7 - практичне (творче) завдання, що складається з 4 взаємопов'язаних частин, які потрібно виконати послідовно: створіть пост для телеграм-каналу про історичну картину. (8 балів)

- 7.1. Назва та анонс посту (2 бали)
- 7.2. Опис картини та її деталей (2 бали)
- 7.3. Сучасна паралель / інтерактив для підписників (2 бали)
- 7.4. Власна оцінка / висновок (2 бали)

Уважно прочитайте кожне завдання та інструкції до нього.

1. Відповіді позначайте / записуйте у відведених місцях чітко й розбірливо.
2. Для виправлення помилкової відповіді закресліть її та запишіть правильну поруч.
3. Рационально розподіляйте час і намагайтеся виконати максимальну кількість завдань.
4. Після завершення роботи поверніть її вчителю/вчительці.

Увага!

**Під час виконання завдань працюйте самостійно і не заважайте іншим.
Пам'ятайте: у випадку виявлення ознак підглядання, списування чи плагіату
вашу роботу не буде зараховано!**

УЯВІТЬ:

Директор Гадяцького історико-краєзнавчого музею стурбований тим, що молодь рідко відвідує музей. Щоб це змінити, команда музею розробила прототип інтерактивного квесту “Скарб Виговського”, який має проводити відвідувачів ключовими експозиціями доби Руїни.

Музей запросив ваш клас стати ПЕРШОЮ фокус-групою, яка протестує цей квест із 7 етапів до його офіційного запуску. Музейникам важливо знати: чи зрозумілі завдання? чи не занадто складно? чи це взагалі цікаво для підлітків?

Куратор музею роздає вам планшети, де запущено прототип квесту. На екрані з'являється перша загадка. Вона має назву “Вхідний рівень”. Перше завдання має примітку: «Почнемо з азів. Перш ніж говорити про деталі, ми маємо переконатися, що однаково розуміємо суть епохи. Виберіть визначення, яке характеризує історичний період, відомий як “Руїна”».

1. Яке з тверджень характеризує суть історичного періоду Руїни?

А Період безперервних війн Гетьманщини проти Московського царства, що призвели до значних територіальних втрат і занепаду козацтва.

Б Період громадянських воєн, розколу Гетьманщини та втручання іноземних держав у її внутрішні справи.

В Період гострого соціального конфлікту між козацькою старшиною та рядовими козаками, що призвів до скасування гетьманської влади.

Г Період панування Речі Посполитої на українських землях, що стало прямим наслідком поразки Козацької революції під проводом Богдана Хмельницького.

Ви впоралися. На планшеті відкривається другий етап квесту — головоломка «Доміно». Інструкція на екрані каже: «Події сиплються одна за одною. Лише той, хто бачить наслідки своїх дій, може рухатися далі. З'єднайте причину та її прямий наслідок».

2. Установіть відповідність між подією (А–Д) та її безпосереднім наслідком (1–4).

Подія	Історичний наслідок
А Битва під Батогом	1 Перетворення внутрішнього політичного конфлікту на братовбивчу війну внаслідок підривної діяльності Москви, що відкрило шлях для її військового вторгнення.
Б Смерть Богдана Хмельницького	2 Демонстрація військової потужності Гетьманщини, знівельована новим спалахом внутрішньої боротьби в державі
В Конотопська битва	3 Втрата єдиного центру влади; посилення розколу старшини, що дало початок громадянській війні.
Г Початок повстання М. Пушкаря і Я. Барабаша	4. Переорієнтація гетьманської політики на інтереси старшини, що спровокувало збройний виступ промосковської опозиції.
Д Обрання Івана Виговського гетьманом	

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

Третій виклик квесту — "Аналіз джерел". Квест пропонує вам уривок з Гадяцької угоди.

Опис завдання від розробників: «Ми цінуємо не лише знання, а й уміння пояснювати. Перекладіть цей складний текст сучасною "людською" мовою. Ваше завдання: заповнити "чат", виписавши три ключові цитати, обравши до кожної по ДВА емодзі з банку нижче, які найкраще передають її суть, та додавши короткий коментар».

Банк емодзі для вибору:

3 Гадяцької угоди

I

У той спосіб постановили ми вічний, який ніколи не можна розірвати, мир.

...У містах коронних і Великого князівства Литовського, скрізь, куди поширилися церкви грецької віри, мають заживати вольностей, свобод і ніякою перешкодою до магістрату грецька релігія не може бути.

Академію Київську дозволяє його королівська милість і стани коронні установити, вона такими прерогативами та вольностями має задовольнятися, як і академія Краківська...

Гімназії, колегії, школи і друкарні, скільки їх буде потрібно, буде вільно відкривати без утруднень і вільні науки відправляти...

II

Війська Запорозького має бути число шістдесят тисяч, або як вельможний гетьман подасть на реєстрі...

...Жодних військ польських і литовських або чужоземних ніхто не буде впроваджувати у воєводства Київське, Брацлавське, Чернігівське...

III

Для ліпшого підтвердження цих пактів і певності, гетьман руських військ до кінця свого життя гетьманом руським і першим сенатором у Воєводствах Київському, Брацлавському і Чернігівському залишатиметься, а після його смерті має відбутися вільне вибрання гетьмана...

3. Проаналізуйте уривок з Гадяцької угоди та заповніть шаблон чату трьома повідомленнями, які пояснюють ключові зміни.

ЧАТ: Гадяцька угода

Ти: Привіт! Знайшов / ла головне про угоду.

[Військо / Політика] Цитата:

[_____]

Обрані емодзі: [_____]

Мій коментар (чому це важливо):

[_____]

[Освіта / Релігія] Цитата:

Обрані емодзі:

Мій коментар (чому це важливо):

[Управління/Територія] Цитата:

Обрані емодзі:

Мій коментар (чому це важливо):

Четвертий етап квесту — “Детектор правди”. Це перевірка на критичне мислення. Розробники хочуть перевірити, чи не заплутас цей етап гравців. Ваше завдання — визначити, чи є ці твердження історично правильними, і обґрунтувати свою відповідь.

4. Прочитайте твердження. Позначте ☐ ТАК або ☐ НІ та наведіть ОДИН історичний аргумент (факт, подію), який підтверджує вашу позицію.

Твердження 1:

“Події 1659 року довели, що українсько-татарське військо могло успішно протистояти московській армії”.

☐ ТАК ☐ НІ

Ваш аргумент (1-2 речення):

Твердження 2:

“Гадяцька угода не була реалізована через те, що більшість козацтва та селянства підтримували союз із Московією”.

☐ **ТАК** ☐ **НІ**

Ваш аргумент (1-2 речення):

П’яте випробування квесту називається «Рада старшин».

Інструкція до етапу: «Історія — це гра інтересів. Ми зібрали тези ключових гравців тогочасної політики. Щоб пройти далі, ви маєте чітко визначити, які з представлених тез є правдивими (тобто коректно відображають інтереси та позиції сторін)».

5. Прочитайте наведені тези, що описують мотиви та інтереси різних політичних сил у 1657–1659 рр. Оберіть ЧОТИРИ твердження, які є правдивими.

А Козацька старшина на чолі з Виговським прагнула здобути шляхетські права та перетворити Гетьманщину на рівноправну частину Речі Посполитої (Велике Князівство Руське).

Б Московське царство було зацікавлене в укладенні Гадяцької угоди, оскільки це дозволяло йому сконцентрувати сили на війні зі Швецією.

В Значна частина «черні» (простих козаків) та духовенства вороже ставилася до союзу з Річчю Посполитою, вбачаючи в цьому загрозу повернення панщини та католицизму.

Г Лідери опозиції (Пушкар і Барабаш) виступали проти гетьмана, бо хотіли проголосити повну незалежність України, розірвавши союзи як з Московією, так і з Польщею.

Д Політика московських воєвод в Україні (втручання у внутрішні справи, збір податків, підтримка опозиції) активно підштовхувала Виговського до пошуку нового союзника.

Е Річ Посполита погодилася на переговори та Гадяцьку угоду, оскільки потребувала козацького війська для боротьби зі Швецією та Московією.

Є 7. Кримське ханство підтримало Івана Виговського у війні з Московією з релігійних міркувань, прагнучи захистити православ’я.

Шостий етап квесту — найскладніший. Це інтерактивна симуляція вибору.

На екрані з'являється сценарій: *«Вересень 1658 року. Ви — радник гетьмана Івана Виговського. Від вашої поради залежить доля країни. Оберіть шлях і обґрунтуйте його. Ваш вибір — це відповідь»*

6. Запропонуйте своє рішення та обґрунтуйте його.

Моє рішення: *(підтримати Річ Посполиту / залишитися з Московією)*

Причини мого вибору:

1. _____

2. _____

Прогноз наслідків для України:

(позитивні та/або негативні)

Ви блискуче впоралися з 6 етапами! Квест майже пройдено. Залишилося фінальне, творче завдання.

Куратор музею пояснює: «Наприкінці квесту ми хочемо запропонувати відвідувачам поділитися враженнями в соцмережах. Це допоможе залучити їхніх друзів. Нам важливо, щоб цей крок був цікавим. Як фокус-група, запропонуйте своє бачення фінального посту про головний “скарб” нашого квесту — картину “Конотопська битва” сучасного художника Артура Орлюнова».

Рисунок 1. Битва під Конотопом, художник Артур Орльонов. Примітка. Джерело: Український інститут національної пам'яті (б. д.). 1659 - битва під Конотопом. <https://uinp.gov.ua/istorychnyy-kalendar/lypen/7/1659-bytva-pid-konotopom>

7. Створіть повноцінний пост для телеграм-каналу, який складатиметься з 4 частин:

7.1. Придумайте коротку інтригуючу назву для допису (3-7 слів)

7.2. Коротко (3 речення) опишіть: що зображено на полотні (сюжет, емоції, кольори, символи); які історичні події або постаті зображені; що робить картину унікальною.

7.3. Ви створюєте інтерактив у форматі «Опитування». Сформулюйте ОДНЕ запитання та ТРИ варіанти відповіді до нього, які б спонукали підписників до взаємодії.

Запитання: _____
 Варіант 1: _____
 Варіант 2: _____
 Варіант 3: _____

7.4. Висловіть власну думку: чому ця подія і картина важливі для сучасності.

Увага!

Ви завершили виконання роботи. Якщо у вас залишився час — перевірте відповіді, у яких сумніваєтеся, а також переконайтеся, що ви зафіксували всі відповіді.

Завершіть роботу за вказівкою вчителя / вчительки.